קטינה גרוזית, שהתארסה בגיל 14, חובעת את חתנה המיועד בן ה־23, על הפרת הבטחת נישואין ועל בעילת קטינה

ב דצמבר 1984 נערכו ברוב־פאר אירוסיה של סימה (שמה האמיתי אינו מפורסם בגלל התלונה על בעילת קטינה), בת ה־14 לסטודנט לרפואה יצחק גולן, בן ה־23. הוריה של הכלה רכשו עבור החתן שלוש חליפות, שני זוגות נעליים, חולצות ולבנים. הורי החתן רכשו עבור הכלה מערכת־ביגוד שמילאה ארון גדול. הם קנו לה: שני מעילי־פרווה, שמונה שמלות, שישה זוגות־נעליים, סוודרים, חלוקים, לבנים, חולצות, חצאיות, בגדי־קיץ וחורף ואימוניות, בסכום של 5000 ש"ח.

בכתב־התביעה, שהגיש עורך־הדין פיני אביב בשם הקטינה, נאמר: „יצויין כאן כי בעדה הגרוזית, במיוחד במשפחה כה מסורתית ושמרנית כמשפחת הכלה, גילה של התובעת נחשב כגיל אידיאלי לנישואין."

לדברי כתב־התביעה פנו הורי החתן אל הוריה של סימה וביקשו את יד בתם. אחרי הפצרות והבטחות כי לימודיה של הילדה, שהיתה אז בכיתה ט', לא ייפגעו, נעתרו הוריה לבקשת האירוסין. המישפחות נתנו פומבי לידיעה על האירוסין והשמועה „פשטה כאש בשדה־קוצים בעדה הגרוזית הענפה," נאמר בכתב־התביעה. הורי התובעת ערכו מסיבה ענקית בביתם בחולון, ובני־הזוג החליפו במעמד זה מתנות של תכשיטי זהב וכסף.

בכתב־ההגנה שהגיש החתן על־ידי עורך־הדין יעקב סידי, הוא מכחיש את רוב דברי כלתו. „על גילה של התובעת קיבל החתן פרטים סותרים מדי פעם בפעם, ועד היום הזה אינו יודע את גילה האמיתי של הנערה."

מספר החתן: „הורי פנו אליה, מאחר שסברו כי מדובר בבחורה מבית טוב, ואשר לפי דברי אמה היא תלמידה מצטיינת בכיתה י"ב, עובדה שהתגלתה יותר מאוחר כאי־אמת, וזאת בלשון המעטה."

טוען החתן: „גיל 14 אינו הגיל האידיאלי לנישואין בעדה הגרוזית, ולא קיים גיל אידיאלי בעדה לנישואין, הכל מתפתח ממיקרה למיקרה. יתרה מזו, אם ניתן לנקוב גיל מינימלי מקובל, הרי זה גיל 16־17."

ההיכרות בין הילדה בת ה־14 וחתנה בן ה־23 היתה בת שבוע ימים כאשר נערך טכס־האירוסין. הם לא דיברו ביניהם ולא יצאו לבילוי משותף במשך שבוע זה אף לא פעם אחת. „אירוסין בעדה הגרוזית מטרתם לתת לגיטימציה לפגישת הצדדים, אישור רישמי להיכרות, להבדיל מגמירת הדעת, ואין הם יוצרים מחוייבות כלשהי. בתקופה זו מנסים בני־הזוג למצוא שפה משותפת. אי־הבנות ומחלוקות שכיחות בתקופה זו, ובמיקרה של פירוד לא נפגע שמו של מי מהצדדים."

כדי שבני־הזוג יוכלו להכיר זה את זה טוב יותר, נהוג שיתארחו זה בבית זה. לרוב מתארחת הצעירה בבית הורי חתנה המיועד. „בקיץ 1987 התארחה התרבעת בבית הורי הנתבע במשך החופש הגדול. מאירוסות והצטברות של סידן בעצמות ואחר־כך לבעיות חמורות בכבד ובכליות, ולאובדן תוחלת החיים בגיל 40־45. לדבריו, הוסתרה מחלתה של סימה מפני מישפחת החתן.

החתן מכחיש כי כפה על הנערה קיום יחסי־אישות וטוען כי לא הפעיל אף פעם אחת אלימות או כוח על התובעת.

גירסת הנערה על ביטול האירוסין: „התובעת החלימה והתאוששה ממחלתה. כמו כן, בלית־ברירה, בידעה כי היא במילא עומדת להינשא בקרוב, סלחה לנתבע על מעשהו. ברם, זמן קצר אחר־כך ביטל החתן במפתיע את אירוסיו לתובעת.

„התובעת ומישפחתה הוכו בתדהמה נוכח ביטול האירוסין, שהינו מעשה חריג ביותר בעדה הגרוזית, ויעטה על הכלה אות־קלון בל־ימחה. תוכן הידיעה על ביטול האירוסין נפוץ בכל העדה, ועורר גל שמועות ורכילות על התובעת ומישפחתה."

בשל עוגמת־הנפש שנגרמה למישפחה ולנערה, בשל הבושה והקלון, וגם מכיוון ששמה הטוב של הכלה נפגע ללא־תקנה והיא נחשבת בקרב העדה כ„בעלת־מום", ושום גבר גרוזי הגון לא ירצה בה, תובעת הנערה סכום של 50 אלף ש"ח כפיצוי.

מישפחתה של סימה הגישה תלונה למישטרה נגד יצחק גולן, וטענה כי הוא בעל את סימה. אחרי בדיקה קבעה המישטרה כי לא מצאה עניין לציבור בפרשה, וסגרה את התיק נגדו.

הסטודנט, שהספיק מאז להתארס ולהתחתן עם נערה גרוזית אחרת, בת 18, מכחיש כי הוא או מישפחתו ביטלו את האירוסין. לדבריו, היו אלה דווקא הוריה של הנערה שהתקשרו ואמרו שעל האירוסין להתבטל, מכיוון שהשניים אינם מתאימים זה לזה. תוך כדי דיבור הוציאה אם הכלה את התכשיטים שקיבלה מהורי החתן והחזירה אותם. בלית־ברירה, החזירה גם אם החתן את התכשיטים שקיבלה מהורי הכלה, וכל צד הלך לדרכו.

לדעתו של החתן החלה פרשת־התביעה כנקמה, כאשר התברר להורי הכלה שהוא עומד להינשא לאחרת. „כמחצית השנה לאחר הביטול החד־צדדי של האירוסין, נעורו התובעת והוריה, אחרי ששמעו על אירוסי הנתבע עם אחרת.

אירוסין גרוזיים

המיועדת אמרה לה כי עליה להיכנע בכל, לרבות בנושא אינטימי זה, לרצון בעלה המיועד," נאמר בכתב־התביעה.

החתן, בכתב־הגנתו, מכחיש הכל. לדבריו: „התובעת התארחה בשבוע הראשון של החופשה ה־גדולה בביתנו, ואז התברר כי היא סובלת ממחלה נדירה מילדותה. היא קיבלה התקף כאשר שהתה בבית הוריי. מדובר בווירוס הנמצא בגופה ובמצבים מסויימים, כגון שינוי מזג־האוויר, התקררות קלה או עייפות קלה, הווירוס פעיל וגורם לזיהום בכל הגוף.

„אם התובעת הובילה את הנערה למישטרה יומיים אחרי אירוסי הנתבע, והגישה נגדו תלונה בגין בעילת קטינה. בינואר 1988 נחקר הנתבע במישטרה.

„יתרה מזו, הורי הנערה הודיעו כי יעשו הכל כדי לפגוע בנישואי הנתבע, בשמו הטוב ובלימודיו, בכך שיתבעו אותו בבית־המישפט.

„יתרה מזו, הורי התובעת אף התקשרו עם הורי הבחורה שהתארסה עם הנתבע, הכפישו אותו וביקשו ממישפחתה לבטל את אירוסיה עימו..."

בקשתו של החתן היא כי בית־המישפט ידחה את תביעת הנערה, ויחייב אותה בהוצאות המישפט ושכר־טירחת עורכי־דין.

בכירור התביעה ייאלץ בית־המישפט לדרג לנבכי מינהגיה של העדה הגרוזית, ולברר אם אמנם אירוסין הם רק למטרת היכרות, או שיש בהם גמירת־דעת בין הצדדים, אם ביטולם של אירוסין כאלה מטיל על הנערה כתם כבד הפוגע בסיכוייה להינשא, ואם אמנם גיל 14 הוא הגיל המקובל לאירוסין, או שמא הוא מוקדם מדי.

אילנה אלון ■

זה חזרה חולנית ומרוכאת, אך לא רצתה לספר מאומה להוריה. רק לאחר שהופרו האירוסין סיפרה להוריה כי הנתבע כפה עליה באלימות וכוח, תרף התנגדותה, לקיים עימו יחסי־אישות בעת שהתארחה אצל הוריו. לאחר מכן ניסה לחזור על המעשה, הפעם לא באלימות אלא בשפת־חלקות, באמרו כי הם כבר מייעדים זה לזו, ובמילא עומדים להינשא.

„התובעת, כמובן, לא הסכימה לחזור ולקיים יחסי־אישות עם הנתבע לפני שינשאו ממש, אף שחמותה

1 הריני להודיעך כי החקירה בעניין שנפתחה בתאריך 30.12.87

בנין תשר לביצוע עבירה פלילי קטינה וסוייסה בשלב זה.

2 העילה לסיום החקירה בעניין בשלב זה היא

X אין בחקירה ו או בחביעה בעניין עוין לצבור

דף חדש

(המשך מעמוד 25)

יוני של מוחנו — הרגשות אינם נעלמים אלא משנים כיוון. לשני הילדים יש רגשות והם פועלים על פיהם כל עוד אין בפעולה כוחות כדי להעמיד את קיומם בסכנה. יש להם קני־מידה מוסריים — אך הגיוני שאין אלה אמות־המידה המקובלות. מה עוד שמבחינה תרבותית הם, בשל גילם, בבחינת לוח חלק. הרי מעולם לא למדו את אפלטון או את קאנט. לכן שיפוטיהם המוסריים ותגובותיהם, המעשים שהם עושים על סמך שיפוטים אלה, הם לעיתים קרובות זוועתיים.

פיגור מוסרי פרטי

התנהגותם מפחידה באכזריותה, לא מפני שמניעיהם חסרי רגשות ודעת טוב ורע, אלא מפני שיצרו לעצמם ערכי מוסר זרים לנו. מפני שסולם העדיפויות שלהם, בעולמם המופקר וחסר הפשרות, לא ייתכן שידמה לזה הנוהג בעולמנו המוגן והמפונק. לכן, למשל, אין ערכו של אדם נמדד בעיניהם, לא על פי קירבתו המישפחתית, זהותו הלאומית או תפקידו החברתי. הוא נמדד על פי מעשיו בלבד. מעטים מאוד מבני נינו עשויים לעמוד בבחינה ביהביוריסטית כזאת — אך היא בכל זאת בחינה מוסרית.

ההקבלה בין ההחלטות האופראטיביות של הילדים, הנובעת מראיית־העולם הקטאסטרופאלית שלהם, לבין האידיאולוגיות וקווי־הפעולה של אותם פוליטיקאים שהישרדות־בכל־מחיר היא במרכז עולמם — מתבקשת מאליה. גם אלה האחרונים מטפחים תמיד פיגור מוסרי פרטי, לעיתים מעוות לאפחות מזה של התאומים, כדי להצדיק את מעשיהם.

המחברת הנדולה היא יצירה מזעזעת, לא רק מפני שהיא מתארת עולם זר, אכזרי ונטול רחמים — אלא מפני שהיא חושפת את קירבתנו שלנו לאותו עולם בלהות. הרי אנחנו חיים על גבולו, על גבולו ממש.

תיאטרון

מומלץ לסובלים מנדודי שינה

תוך חודשים ספורים הצליח תיאטרון חיפה להתדרדר ממעמדו של חלוץ התיאטרונים בישראל לזה של מוסד גרעוני טעון־טיפוח שנראה שאין לו שום תקנה.

בד־בבד עם ההתפטרויות האחרונה בשורת ההתפטרויות, זו של דורון תבורי, שמחזהו הכח הלבנה נפסל להצגה בטענה/תואנה שהוא עלול לפגוע ברגשות הדרוזים, הודיעה גם דרמטורגית התיאטרון, ד"ר מרים יחיל־זקס, על פרישתה. הקש ששבר, במיקרה זה, את גב הגמל היתה החלטת הנהלת התיאטרון להפסיק את העבודה על מחזהו של קובי ניב, ועדת ויינברג. שד"ר יחיל־זקס אמורה היתה לביימו.

ועדת ויינברג הוא מחזה סאטירי ובחיפה של גוראל אין אוהבים, כידוע, סאטירות. כך בימים כתיקונם. על אחת כמה וכמה בעונת בחירות.

בינתיים מוסיף וישואי פינארו לבורמארשה (בימוי: קתלינה בוז־יאנו) לקצור עוד ביקורות קטלניות. האחרונה בסידרה לפי שעה היא זו של ד"ר שוש אביגל שסיכמה את קטילתה בעיתון חדשות במילים: „תיאטרון חנוט, מעצבן במיקרה הטוב, מומלץ לסובלים מנדודי שינה ומעדיפים לעשות זאת בישיבה."

נכון לעכשיו, עדיין לא הצליח מנהלו האמנותי של התיאטרון, ז'יל־ברטו טופאנו, יורשם של יהושע סובול וגדליה בסר, להעלות על הבמה ולו גם הצלחה אמנותית אחת. אדרבה, חוגים יודעי־דבר בתיאטרון חוזים עוד כמה כשלונות מוחצים בנוסח יהודי בחצר הדוכס.

נראה שמנהל אמנותי, ככל יוצר אחר בעצם, לא רק שאינו יכול לשמש „משרתם של שני אדונים", אלא שאינו מסוגל גם לכהן כ„יהודי בחצר הדוכס", אפילו הדוכס עצמו הוא יהודי כאריה גוראל.

פיגארו פה ■